

Byggnadsnämnden

Handläggare
Harald Olsson
helen.garner@solvesborg.se

Mottagare
Regeringskansliet, naturmiljöenheten

Delegationsbeslut, Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd, remiss SOU 2020:78

Beslut

Samrådskrav införs vid små sjöar och vattendrag i föreslagen storlek istället för borttagande av dispenskrav.

Något ålderskrav på vatten ska inte införas.

Översyn behöver göras för att ta fram nya särskilda skäl för områden som kommunen utser i översiktsplanen.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har beslutat att se över strandskyddet genom förslag om författningsändring och andra åtgärder som medför att strandskyddet i miljöbalken görs om i grunden.

Syftet är att det ska bli lättare att bygga strandnära i landsbygdsområden och förbättra förutsättningarna för bostäder och näringsverksamhet främst för småföretagare, besöksnäringen och gröna näringar i områden med lågt exploateringsstryck. Förslaget ska också syfta till att bibehålla eller förstärka strandskyddet för att värna obrutna strandlinjer, den allemansrättsliga tillgängligheten och miljön i starkt exploaterade områden.

Bedömning

Remissens huvudsakliga syfte är att öka bebyggelsen i strandnära lägen. Detta går emot ambitionen i tidigare lagstiftning, från 1940-50 talets byggnadslag, strandlag och naturvårdslag, att skydda strandnära lägen och möjliggöra för det rörliga friluftslivet som är sammankopplat med allemansrätten. Det rörliga friluftslivet och allmänhetens tillgång till våra stränder är ett av de viktigaste perspektiven i strandskyddslagstiftningen.

Skydd för det rörliga friluftslivet samt värdet av djur och växtlighet i strandnära läge lyfts även upp i kapitel 3 i remissen men speglas inte nämnvärt i förslagen.

I kustnära områden finns redan idag problem med bebyggelse i strandnära läge, då allemansrätten inskränks och den naturliga växtligheten förändras både legalt och illegalt. Det är därför viktigt att ny lagstiftning inte öppnar upp för mer privatisering som också medför förändring i faunan och floran.

Så som anges i remissen varierar förutsättningarna stort för bebyggelse i strandnära läge. I norra delarna av Sverige är exploateringsgraden inte så stor som i södra. Sannolikt är detta inte avhängigt strandskyddet utan har även med möjlighet till arbetstillfällen att göra.

Sölvesborgs kommun är en kustkommun med ett fåtal sjöar och vattendrag, men med en attraktiv kust. Kommunen är inte ett LIS område men omfattas av riksintresse för högexploaterad kust.

Det finns områden där strandskyddets regler skulle kunna ses över. Exempelvis är det svårt att få reglerat enskild väg fram till hus i strandskyddat område och mindre lantbruks iordningsställande av väg till sina ägor och liknande beroende på inkomstförutsättningar. De särskilda skälen skulle kunna utvecklas både genom regler och förslag till tolkning. Regeln om att strandskyddet inträder på nytt när en detaljplan upphävs, eller ersätts av en ny detaljplan är bra. Vid ändring av en detaljplan finns möjlighet att se över strandskyddet. Detta då det kan ha skett förändringar inom området.

Som redovisas i karta, figur 3.1, i remissen så tillhör Sölvesborgs kommun inte de som har god tillgång till inlandsstränder. Föreslagna regler kommer ändå att gälla för kommunen samt avrinningsperspektivet har inte tagits hänsyn till.

Vid alltför frikostiga ändringar för vattennära bebyggelse finns risk för att endast sommarstugor byggs strandnära och därför gynnar det inte ökningen av invånare i kommunen utan hus står tomma större delen av året.

Tanken att ta bort strandskyddet vid små sjöar och vattendrag är svårhanterligt då många frågeställningar kommer upp beroende på de fysiska förhållanden som råder på de specifika platserna. Till exempel är vattendrag aldrig jämbreda. Nivån i både sjöar och vattendrag kan påtagligt förändras beroende på flera faktorer såsom uttag av vatten, reglering, regn, torra m.m. Att tolka detta vid en dispens kan bli subjektivt och inte rättvist mot sökanden.

7 kap 13 § miljöbalken små sjöar och vattendrag.

Det är inte långsiktigt hållbart att undantag från strandskyddsreglerna görs för små sjöar och vattendrag. Områden runt vatten generellt är viktiga för

allmänhetens tillgänglighet och för möjligheten för växter och djur att fortleva så en kontinuitet och hållbarhet i dess utveckling sker. Små vatten har stor ekologisk betydelse och övertid utvecklar de värdefulla miljöer, vilket finns risk för att minska om förslaget går igenom. Istället skulle samrådskrav kunna finnas för dessa små sjöar och vattendrag. Genom det får man vid varje samråd möjlighet till en inventering av om området är av betydelse eller inte.

Åldern på vattensamlingarna föreslås efter 1975. Unga anlagda vatten kan ha stor biologisk mångfald likväl som äldre. Det beror på så mycket mer än vattnets ålder och man behöver framförallt titta på vattnets nytta avseende spridningskorridorer och dess geografiska läge i övrigt.

Utredning kap 6.4 undantag i vissa län.

Generella undantag kan vara en fördel för områden som redan idag är högt exploaterade men vatten rör på sig och hör ihop inom avrinningsområden vare sig vattendragen är små eller stora. Vattenmyndigheten och Havs och Vattenmyndigheten arbetar i cykler med åtgärdsprogram utefter avrinningsområden. Att här lagstifta om mindre områden, ex kap1.5 områdesbestämmelser 23 §, att karta som visar ansökt område ska bifogas ansökan motsäger avrinningsområdets betydelse.

Som redovisas i karta, figur 3.1, i remissen så tillhör Sölvesborgs kommun inte de som har god tillgång till inlandsstränder. Föreslagna regler kan ändå komma att gälla för kommunen samt avrinningsperspektivet har inte tagits hänsyn till.

17 a § och 18 § tredje stycket landsbygdsområden

Förslaget att utse lämpliga strandnära områden i översiktsplanen är bra men då översiktsplaner inte är juridiskt bindande utan endast en viljeyttring bör det stanna där. Istället för att upphäva strandskyddet i utvalda områden kan fler särskilda skäl tas fram för dessa utsedda områden.

Att länsstyrelsen ska kunna upphäva strandskyddet fläckvis inom landsbygdsområden är inte genomtänkt ur ett ekologiskt perspektiv. Det generella strandskyddet är särskilt viktigt just på grund av att det bidrar till att bevara sammanhängande skyddade områden som fungerar som spridningskorridorer i landskapet.



Harald Olsson
Byggnadsnämndens ordförande